

Г.К. Семянькова

Адыменныя прозвішчы ў антрапанімнай сістэме Віцебшчыны

Прозвішчы жыхароў Віцебшчыны да гэтага часу не даследаваны, а яны з'яўляюцца каштоўным матэрыялам для лінгвістаў, гісторыкаў, этнографістаў: у прозвішчах утрымліваюцца звесткі пра асаблівасці мовы, быту, светапогляду беларусаў. Таму мета артыкула – аналіз прозвішчаў, утвораных ад імёнаў, выяўленне найбольш і найменш прадуктыўных падчас прозвішчаўтварэння імёнаў, высвятленне змен, якія закранулі імёны ў працэсе адаптацыі на даследуемай тэрыторыі.

Матэрыялам з'явілася картатэка прозвішчаў жыхароў Віцебшчыны, створаная на аснове «Пагаспадарчых кніг...» 40-х гг. XX ст., тэлефонных даведнікаў і запісаў падчас лінгвістычных экспедыцый.

Адыменныя прозвішчы займаюць значнае месца ў антрапаніміконе Віцебшчыны: 32% прозвішчаў утворана менавіта ад імёнаў. Нярэдка ўключэнню таго ці іншага антрапоніма ў разрад адыменных папярэднічае спецыяльны этымалагічны аналіз. У першую чаргу гэта тычыцца тых адзінак, якія паходзяць ад імёнаў, што ў наш час не ўжываюцца.

Даволі лёгка суаднесці з адпаведнымі імёнамі прозвішчы *Андрэў, Сцяпанаў, Сяргееў, Пятроў*, не выклікае асаблівай цяжкасці тлумачэнне і такіх прозвішчаў, як *Ануфрыёў, Амосаў, Афанасьеў, Герасімаў, Ціханаў, Яўграфаў, Яўстаф'еў*, бо пакладзеныя ў іх аснову імёны нярэдка сустракаюцца ў тэкстах мастацкай літаратуры, у іменаванні прадстаўнікоў старэйшага пакалення. Акрамя гэтага, трэба памятаць і пра такую асаблівасць сучаснага іменніка, як наяўнасць ў яго складзе даўно забытых адзінак, выкліканая жаданнем бацькоў надзяліць дзіця арыгінальным, рэдкім імем.

Вызначэнне матывацыі некаторых прозвішчаў з'яўляецца нялёгкім працэсам, бо патрабуе спецыяльнай лінгвістычнай падрыхтоўкі. Так, цяжкасць суаднясення лексем *Каліненка, Зотаў, Маранькоў, Маркіянаў, Маркелаў, Яўменаў, Калістратаў* з адпаведнымі імёнамі (Каліна, Зот, Марон, Маркіян, Маркел, Яўмен, Калістрат) выклікана тым, што такія імёны і раней, відаць, даваліся вельмі рэдка, а зараз і ўвогуле не ўжываюцца.

Адыменныя прозвішчы ўтрымліваюць даволі разнастайныя па характары адзінкі: традыцыйна-царкоўныя, адаптаваныя на ўсходнеславянскай глебе поўныя, размоўна-бытавыя імёны, эмацыянальна-ацэначныя формы.

Антрапонімы, у аснове якіх царкоўныя формы хрэсных імёнаў, адзінкавыя на тэрыторыі даследуемага рэгіёна, таму спынімся на кожным прыкладзе падрабязна.

Прозвішчы *Аўдзіёнак, Гардзіёнак, Сергіенка* ўтвораны ад кананічных імён Авдій, Гордый, Сергий. Вядома, што яшчэ да XVI ст. у выніку адаптацыі кананічных форм і ўзаемадзеяння розных мадэлей частка імён на *-ий* набыла іншыя фіналі і разам з гэтым улілася ў мадэлі з фіналлю *-ей* і «галосны + зычны». Пры поўным пераліванні імя перайшло ў новую мадэль, а пры частковым суіснавалі варыянты, аформленыя па новай мадэлі, і традыцыйныя [1]. М.В. Бірыла аднёс імёны Авдій, Гордый, Сергий да адзінак, якім уласціва поўнае пераліванне. Аднак прыведзеныя вышэй прозвішчы паказваюць, што на Віцебшчыне не адбылося поўнага пералівання і разам з усходнеславянскімі

формах на *-ей* (Гардзеі, Аўдзеі, Сяргеі) ужываліся і традыцыйна-царкоўныя на *-ий*.

Лексемы *Давідовіч, Давідзенка, Давідсон* утрымліваюць галосны [і], які назіраецца ў кананічнай форме Давід (вядома, што пасля асваення імя на ўсходнеславянскай глебе гук [в] пачаў вымаўляцца цвёрда: (Давід > Давыд). Пры гэтым нельга таксама адмаўляць магчымасць уплыву польск. Dawid.

Сярод змен, якія адбываліся ў хрысціянскіх імёнах пры іх адаптацыі ў мове ўсходніх славян, даследчыкі адзначаюць спрашчэнне спалучэнняў галосных [іо]>[е] у сярэдзіне слова: Диомид > Демид (у беларускай мове – Дзямід) [1, с. 9]. У прозвішчах *Дзімідаў, Дзімідовіч, Дзімідзенка* назіраем як выключэнне з агульнага правіла пераход [іо] не ў [е], а ў [и]. Прыведзеныя антрапонімы бытуюць на ўсёй тэрыторыі Віцебскай вобласці (зафіксаваны ў Гарадоцкім, Ушацкім, Чашніцкім раёнах), што дае магчымасць выключыць версію аб выпадковай ці памылковай замене [е] на [і] пры запісе адпаведных прозвішчаў.

Нешматлікасць прозвішчаў, якія ўтрымліваюць элементы неасвоеных хрэсных імён, як мяркуе Т.П. Садохіна, тлумачыцца наступным: кананічная форма імені ўжывалася ў дачыненні да пэўнага кола людзей (тытулаваныя асобы, прадстаўнікі духавенства), а таму ўтварэнне прозвішчаў ад гэтых форм не магло мець масавага характару і замыкалася ў межах той групы, у якой выкарыстоўваліся такія імёны [2]. Паколькі царкоўная форма была ненатуральнай, чужой для ўсходнеславянскіх моў, то паралельна ёй у выніку фанетыка-марфалагічнага асваення ўтварыліся поўныя размоўна-бытавыя формы і варыянты хрэсных імёнаў. Пры гэтым агульнай тэндэнцыяй было імкненне спрашціць кананічнае імя, зрабіць яго зручным для вымаўлення.

Прозвішчы жыхароў Віцебшчыны дастаткова поўна адлюстроўваюць розную ступень адаптацыі імёнаў: ад нязначных змен да перамен, што робяць імя непазнавальным. Напрыклад, зафіксаваныя прозвішчы *Ладзесаў і Ладзікаў* маглі быць утвораны адпаведна ад Ладзіс, Ладзік, якія з’яўляюцца размоўна-бытавымі формамі імен Вадзіслаў (разм. Ладзіс), Вадзімір (разм. Ладзік). Першая форма (Ладзіс) узнікла шляхам усячэння невытворнай асновы, другая (Ладзік) – ад усечанай асновы Ладзь- пры дапамозе суфікса -ік. А.В. Суперанская прыводзіць імя Ладзік як старое каляндарнае – магчыма, варыянт Лаодый [3]. Але паколькі ў прозвішчы *Ладзікаў* націск падае на першы склад, то лічым мэтазгодным суаднясенне яго менавіта з формай Ладзік < Вадзімір, а не Ладук < Лаодый.

У прозвішчах, што бытуюць на даследуемай тэрыторыі, назіраюцца фанетычныя і марфалагічныя змены імёнаў, уласцівыя ўсім усходнеславянскім мовам. Да ліку такіх змен (упершыню ў беларускай антрапаніміцы яны падрабязна апісаны М.В. Бірылам [1, с. 7-11]) належаць наступныя: а) замена пачатковага [е] на [о] з частым пераходам [о] у [а] у выніку аканья: Елевферый > Алфёр > *Алфёраў*; Ефрем > Ахрэм > *Ахрамёнак*, б) пераход [ф] у [п], [х] ці [хв]: Трифон > Трухон > *Труханенка*; Іосиф > Есіп, Восіп > *Есіпаў, Асіпёнак*; Ефрем > Ахрэм > *Ахрамовіч*; в) спрашчэнне груп галосных: Иуда > Юда > *Юдзін*; Дионисий > Дзяніс > *Дзенісёнак*; г) спрашчэнне груп зычных: Агей > Агей > *Агеенка*; Лонгін > Логін > *Логінаў*; Евфимий > Яфім > *Яфіменка*; д) устаўка зычнага [в] паміж галоснымі: Леонт > Лявон > *Лявоненка*; Родион > Радзівон > *Радзівонаў*.

Для нас найбольшую цікавасць уяўляюць прозвішчы, што ілюструюць вынікі адаптацыі імёнаў, звязаныя з фанетычнымі асаблівасцямі беларускай мовы. Такія гукавыя змены трэба лічыць унутрымоўнымі, нягледзячы на тое, што асобныя з іх уласцівы некаторым гаворкам іншых моў – рускай і ўкраінскай [4]. У антрапанімічне Віцебшчыны шырока прадстаўлены: а) прыстаўны галосны [о//а] перад спалучэннем зычных: *Атрахімовіч, Атрашквёіч,*

Атрашкоў, Атрошчанка, Атрохаў < Атрахім, Атрошка, Атрох < Трофим; *Аўласаў, Аўласеевіч, Аўласенка, Аўласёнак* < Аўлас < Власий; б) прыстаўны зычны [в]: *Вусцін* < Вусцін < Иустин; *Верамееў* < Верамей < Иеремий, Иеремия; в) страта пачатковага ненаціскага галоснага [а] ці [о] з [а]: *Панасенка* < Панас < Афанасий; *Гапееў, Гапяёнак* < Гапей < Агапий; г) змяненне [в] у [у]: *Уласевіч* < Улас < Власий.

Трэба адзначыць, што прозвішчаў, утвораных ад размоўна-бытавых форм кананічных імён, значна больш, чым тых, што находзяць ад поўных форм. Прывядзём спіс фармантаў, якія сустракаюцца ў размоўна-бытавых формах імён, што матывуюць прозвішчы, а таксама антрапанімныя адзінкі ў якасці ілюстрацыі:

- ко // -ка: *Азаркевіч, Андрэйчанка, Амяльчонак, Гераскевіч;*
- ык // -ік: *Васіковіч, Дадыкін;*
- ук // -юк: *Андруковіч, Васюковіч, Гаўручонак, Есюкевіч, Тарасюкоў;*
- уш // -юш: *Андрушын, Гаўрушын, Генюш, Іванюшын, Янушаў;*
- ош: *Бартош;*
- эц // -ец: *Антонцаў, Дзям'янцаў, Іванцоў, Федарцоў, Яфімцаў, Якубцоў;*
- ута // -юта: *Аксючонак, Васютовіч, Васюцёнак, Якуценка;*
- ан // -ян: *Васяновіч, Gryшанаў, Юранаў;*
  - ок // -ак, -эк // -ек: *Петракевіч, Стасяк, Федакоў, Фелякоў, Сімакоў;*
  - ага, -уга // -юга: *Вялюгін, Місурагін, Пятрага, Сімянюга, Юрага;*
  - ус // -усь: *Петрусёў, Янусаў, Габрусёнак, Андрусаў;*
  - аль // -ель: *Грыгалевіч, Грыгель, Варнель, Вашкель;*
  - ура: *Івашура, Казюраў, Сянчура, Фядура;*
  - ышча: *Пятрышчаў;*
  - ай: *Сіла[жэ]ў, Фядзя[жэ]ў, Грыша[жэ]ў;*
  - ех // -эх: *Васеха, Васёха;*
- ек: *Васёка;*
- ш: *Гаўрышаў, Богдашаў;*
- сь: *Міхасёў, Міхасенка, Ясёвіч;*
- юшк // -ешк // -ошк: *Грыдзюшка, Дзямешка, Амялюшка, Вітошкін;*
- ас // -ась: *Янасаў, Юрасёў;*
- уць: *Януць;*
- гель: *Юргелевіч;*
- ун: *Федуноў, Сяргун;*
- ул // -уль: *Фядулаў, Бартуль, Станулевіч, Ясюлевіч;*
- нь: *Грыневіч;*
- еза: *Карпеца;*
- ух: *Андрухін.*

У размоўна-бытавых формах самымі прадуктыўнымі з'яўляюцца фарманты -ко // -ка, -уш // -юш, -эц // -ец, -ук // -юк, вельмі рэдка сустракаюцца фарманты -ышча, -еза, -ш, -ух, -ек, -уць, -гель.

Шэраг імёнаў фіксуецца ў прозвішчных асновах толькі ў поўнай форме: Агей, Акакій, Акула, Аліп, Амос, Андрыян, Анціп, Архіп, Арэст, Аўгусцін, Аўдзей, Аўсей, Вікенцій, Гардзей, Герман, Давыд, Дзяніс, Елісей, Епіфаній, Ісай, Ісак, Іпат, Капітон, Калістрат, Логін, Лук'ян, Мітрафан, Ніканор, Нікіта, Усцін, Феакціст, Засім. Адзначаныя імёны, відаць, былі неппулярнымі на даследуемай тэрыторыі падчас прозвішчаўтварэння, яны рэдка ўжываліся мясцовымі жыхарамі і таму не мелі іншых варыянтаў, акрамя поўнай формы.

Зусім не прадстаўлены ў асновах антрапанімаў поўныя формы такіх імёнаў, як Гаій (*Гайкоў, Гайковіч, Гайко*), Генадзій (*Генько, Генін, Генюш*), Гурый (*Гурко, Гуркін, Гурчонак, Гурчанка*), Іов (*Іўко, Іўчанка, Іўкін, Іўчык*) і інш.

**Прозвішчы, якія ўтрымліваюць у асновах
праваслаўныя і каталіцкія формы імёнаў**

Григорий (31): <i>Грыгаровіч, Грыгарэнка, Грыгор'еў, Грыгорчык, Грыгорый, Грагаровіч, Грынёвіч, Грынкевіч, Грынцэвіч, Грынь, Грынько, Грынкоў, Грыц, Грыцкевіч, Грыцко, Грыцэнка, Грычэнка, Грышан, Грышанаў, Грышанкевіч, Грышановіч, Грышаневіч, Грашановіч, Грышаеў, Грышкевіч, Грышчанка, Грышчонак, Грыгель, Грыдзюшка, Грызь, Грысько.</i>	Grzegorz (1): <i>Гжэгорчык.</i>
Василий (24): <i>Васільеў, Васіленка, Васількоў, Васілёнак, Васілевіч, Васільчанка, Васіковіч, Васічонак, Васючонак, Васюковіч, Васькін, Васькоў, Васкевіч, Васькевіч, Васковіч, Васюкоў, Васюцёнак, Васютовіч, Васяновіч, Васека, Васеха, Васёха, Васёх, Васянкoў.</i>	Vazyli (2): <i>Базылёў, Базыленка.</i>
Фама (16): <i>Фамін, Фамічэнка, Фамічоў, Фаміч, Фамінаў, Фамёнак, Фаменка, Фамічэнка, Фомчанка, Хамёнак, Хаменка, Хамічэнка, Хамічонак, Хамінкоў, Хомчанка, Хоміч, Хаміч.</i>	Tomasz (10): <i>Тамашонак, Тамашэнка, Тамашкоў, Тамашоў, Тамашаў, Таміпаў, Тамашэвіч, Тумаш, Тумашэвіч, Тумашкоў.</i>
Иосиф (16): <i>Есіпаў, Есіповіч, Есіпёнак, Есяпёнак, Есіпенка, Есюкевіч, Асіпкоў, Асіповіч, Асіпенка, Асіпёнак, Асяпенка, Асяпёнак, Асяпкоў, Васіповіч, Васіпенка, Восіп'еў.</i>	Józef (2): <i>Юзэфовіч, Язэпа.</i>
Иаков (14): <i>Якаўлеў, Якута, Якуценка, Якоўчанка, Яшчанка, Яшкоў, Яшын, Яковіч, Якуш, Якушаў, Якушонак, Якушын, Якушэвіч, Якушэнка.</i>	Jakub (7): <i>Якубаў, Якубёнак, Якубенка, Якубянец, Якубовіч, Якубцоў, Якубкін.</i>
Лаврентий (11): <i>Лаўрэнціў, Лаўрыновіч, Лаўрановіч, Лаўрэнцеў, Лаўрыненка, Лаўранёнак, Лаўрэнаў, Лаўранюк, Лаўрычэнка, Лаўрэнцаў, Лаўронаў.</i>	Wawrzynies (1): <i>Ваўранюк.</i>
Гавриил (11): <i>Гаўрылаў, Гаўрылёнак, Гаўрылін, Гаўрыленка, Гаўрыкаў, Гаўрушын, Гаўрушчанка, Гаўручонак, Гаўрыльчык, Гаўрышаў, Гаўрыловіч.</i>	Gabriel (3): <i>Габрусёнак, Гебрусёў, Габрысь.</i>
Илия (9): <i>Ільін, Ілінчык, Ільюшчанка, Ільюкін, Ільіноў, Ільюшэвіч, Ільюцін, Ільюшэнка, Ільінчык.</i>	Eliaasz (3): <i>Ільяшоў, Ільяшэвіч, Ільясевіч.</i>
Исайя (2): <i>Ісаеў, Ісай.</i>	Izajasz (1): <i>Заясёнак.</i>
Венедикт (1): <i>Вінідзктаў.</i>	Benedykt (1): <i>Банадысенка.</i>
Варфоломей (1): <i>Варфаламееў.</i>	Bartłomiej (10): <i>Балттрамовіч, Балттрумовіч, Балттрушэвіч, Балттруковіч, Балттрукоў, Барткевіч, Бартуль, Бартуш, Бартош, Бартошка.</i>

Заўвага: Імя ў календары праваслаўным (1) і каталіцкім (2) і прозвішчы, матываваныя гэтым імем (у дужках пасля імені даецца колькасць прозвішчаў, утвораных ад яго).

Раней, як і цяпер, поўныя формы такіх антрапонімаў былі адметнасцю кніжнага стылю, а ў гутарковай мове ўжываліся іх варыянты.

Паколькі на Беларусі суіснавалі дзве кананічныя іменаслоўныя сістэмы – праваслаўная (або візантыйска-грэчаская) і рымска-каталіцкая, – то нярэдка варыянты аднаго імені, якое мае рознае гукавое афармленне ў праваслаўным і каталіцкім календарах, служаць базай для ўтварэння адпаведных шматкампанентных прозвішчальных радоў (табл. 1).

Як правіла, ад іменнаў праваслаўнага календара ўтвараецца намнога больш прозвішчаў, чым ад іх каталіцкіх адпаведнікаў. І гэта зразумела: на Віцебшчыне праваслаўе было больш распаўсюджана, чым каталіцызм.

Асновы некаторых прозвішчаў утрымліваюць хрэсныя імёны, якія прыняты толькі каталіцкай царквой, яны не маюць адпаведнікаў у праваслаўных святцах: *Бернатовіч, Бернат* (< Bernard); *Казіміраў, Казіміранка, Казюраў* (< Kazimierz); *Каралёў, Каралевіч, Караленка, Каралькоў, Кароль*, (< Karol – імя, папулярнае ў многіх краінах свету); *Каспераў, Касперсон, Каспіровіч, Кашпар* (< Kasper); *Жыгмант, Зыгмунт* (< Zygmunt); *Людвікаў* (< Ludwig); *Францаў, Франквёч, Франсквёч* (< Franciszek); *Яцквёч, Яцко, Яцэнка, Яцыневіч, Яцына, Яцук, Яцвёч* (< Jacek, Jacenty, Jacenty, аднак нельга выключыць магчымасць другой матывацыі прозвішчаў – імен Jakob [5]).

Частка прозвішчаў адлюстроўвае старажытныя славянскія імёны, якія бытавалі яшчэ да прыняцця хрысціянства: *Ваславе́нак* (Венцеслав), *Багушэвіч, Богуш* (Богуслав), *Владысенка, Владысёнак* (Владислав), *Казіміраў, Казіміранка, Казюраў* (Казимир), *Станіслаўчук, Станквёч, Стануль, Станулевіч* (Станислав), *Бронькин, Броня, Бронін* (Бронислав). На Віцебшчыне найчасцей ужываліся ў якасці ўтваральнай асновы наступныя старажытныя славянскія імёны: *Владимир* (яно самае прадуктыўнае з усіх: *Уладзіміраў, Уладзімеравіч, Уладзіміровіч, Валодзька, Валадзько, Валодзін, Валуцька, Валашкоў, Валоцка, Валадзёнак, Валадзіёнак, Валадзіонак, Валадквёч, Валатквёч, Валатковіч, Ладзік*), *Войтех* (*Вайцяшонак, Вайцяховіч, Вайціховіч, Вайцюль, Вайтквёч*), *Богдан* (*Багданаў, Багдановіч, Багдан, Багдзе́й, Богусь*). Вядома, што большасць з пералічаных старажытных славянскіх іменнаў была кананізавана царквой, пасля чаго пачала ўжывацца ў ролі хрэсных.

Каля 70 прозвішчаў можна лічыць як адыменнымі, так і адтапанімнымі дэрыватамі (*Вайцяхоўскі, Васілеўскі, Іванаўскі, Янушкаўскі, Герасімоўскі, Якубоўскі, Макарскі, Мікульскі, Тамашэўскі, Данілаўскі, Аляшкоўскі і інш.*), бо яны маглі ўтварацца як ад імені, так і ад назвы населенага пункта. Сёння немагчыма адназначна сцвярджаць, з'яўляюся першы носьбіт прозвішчаў *Вайцяхоўскі, Базылёўскі* выхадцам з сяла Вайцяхі (Вц.вобл.), Базылёўка (Вц.вобл.) ці быў сынам або прыгонным нейкага Войцеха, Базыля. Лічым мэтазгодным аднясенне такіх адзінак да адтапанімных у тым выпадку, калі рэальна існуе (ці існаваў) тапонім (парой іх некалькі), які мог быць пакладзены ў аснову антрапоніма. Бо нельга не пагадзіцца з думкай М.В. Бірылы, што, «з'яўляючыся натуральным ва ўтварэннях ад географічных і тапаграфічных назваў, ... [суфікс -скі /-цкі] менш уласцівы ўтварэнням ад назваў асобы па імені, занятку ці прымеце, дзе звычайнымі апелятыўнымі ўтварэннямі выступаюць словы з суфіксамі -оў (-аў, -еў), -ін (-ын), -ач і некаторыя іншыя» [4, с. 37]. Калі ж аднайменнага тапоніма няма, то можна дапусціць магчымасць утварэння падобных прозвішчаў ад іменнаў. На Віцебшчыне 74% антрапонімаў з двайной матывацыяй маюць аднакаранёвыя адпаведнікі – назвы вёсак, сёл, хутароў, пасёлкаў: *Ігнатаўскі* (Ігнатава Вц. вобл.), *Ісакаўскі* (Ісакаўцы, Ісакава Вц. вобл.), *Данілаўскі* (Данілаўка, Данілава Вц. вобл.), *Давыдаўскі* (Давыдаўка, Давыдава Вц. вобл.), *Аляксандраўскі* (Аляксандраўка, Аляксандраўская Вц. вобл.), *Васількоўскі* (Васількі Вц.вобл.), *Васілеўскі* (Васілеўцы, Васілева Вц.вобл.),

Макарскі (Макарава, Макараўка, Макараўцы Вц.вобл.) і інш.

Прозвішчы выяўляюць багатую і разнастайную сістэму адаптаваных на ўсходнеславянскай і беларускай глебе кананічных імёнаў, прадстаўленых шматлікімі размоўна-бытавымі і поўнымі літаратурнымі формамі. Колькасць прозвішчаў ад розных імёнаў неаднолькавая, што можна растлумачыць, па-першае, ступенню папулярнасці канкрэтнага імені падчас утварэння прозвішчаў; па-другое, частатой фіксацыі яго ў царкоўным календары; па-трэцяе, колькасцю імянных варыянтаў; па-чацвёртае, здольнасцю іменнай асновы спалучацца з прозвішчаўтваральнымі фармантамі.

Прыводзім спіс імёнаў, якія далі на даследуемай тэрыторыі найбольшую колькасць прозвішчаў — колькасць усіх прозвішчаў падаецца ў дужках пасля кожнага імені — (за паралелькамі — імёны каталіцкага календара): Іоанн // Jan (64), Міхаіл // Michał (42), Грыгорый // Grzegorz (32), Фома // Tomasz (26), Василь // Wazyli (26), Іаков // Jakub (21), Клімент (20), Косма (19), Феодор // Teodor (19), Дамиан (19), Емельян (18), Іосиф // Józef (18), Канстанцін (18), Ефимий (17), Карп (17), Георгий, Юрий // Jerzy (16), Евстафий (16), Артема, Артемий (16), Гавриил // Gabriel (14), Даниил // Daniel (14), Николай // Mikołaj (14), Димитрий (14), Антоний // Antoni (13), Владимир (13), Илия // Eliasz (12), Варфоломей // Bartłomej (11), Андрей (11), Иерофей (11).

ЛІТАРАТУРА

1. **Бірыла М.В.** Беларуская антрапанімія: Структура ўласных мужчынскіх імён. Мн., 1982. — 320 с.
2. **Садохина Т.П.** Структура, семантические особенности и орфография современных русских фамилий: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Ленинградский ордена Ленина и ордена Трудового Красного Знамени гос. ун-т им. А.А. Жданова. Ленинград, 1981. — 20 с.
3. **Суперанская А.В.** Словарь русских личных имен. М., 1998. — 528 с.
4. **Бірыла М.В.** Беларускія антрапанімічныя назвы ў іх адносінах да антрапанімічных назваў іншых славянскіх моў (рускай, украінскай, польскай). Мн., 1963. — 58 с.
5. **Бірыла М.В.** Беларуская антрапанімія: Уласныя імёны, імёны-мянушкі, імёны па бацьку, прозвішчы. Мн., 1966. — 328 с.

S U M M A R Y

This paper analyzes modern surnames of the inhabitants of Vitebsk region derived from personal names and their forms. The problems of adaptation and popularity of some names are touched upon.

Поступила в редакцию 17.01.2001